
LA INFLUÈNCIA DEL CANVI TECNOLÒGIC EN LA MÚSICA

Amb l'aparició de les tecnologies evolucionen, també, els estils musicals. Al principi per poder escoltar una peça musical la gent es reunia al voltant del músic, i els principals consumidors de música que eren els músics i no el públic oient. Quan va néixer el fonògraf, es va poder escoltar música sense veure una cara i un cos. Més endavant, neix la ràdio i la televisió, i es desenvolupen les tecnologies que ajuden a l'aparició del rock. Aquests dos elements són el micròfon i l'amplificació elèctrica, i apareixen després que s'hagués vist que la veu quedava amagada pels instruments. D'aquesta manera es ressalta la veu, però també els instruments.

Després d'un seguit de canvis socials: trencament de fronteres entre la població "blanca" i la "negra"; el temps lliure dels joves i les ganes de voler ser diferents als pares... provoca que apareguin nous estils musicals i l'aparició de nous reproductors de música, tots ells relacionats en la tecnologia.

La tecnologia en l'inici de la música popular

Al principi la música es caracteritzava per la distinció de la música dels blancs i la dels negres. La dels primers era editada per grans companyies discogràfiques, i predominaven orquestres de ball, al principi instrumentals. Per tant, amb la veu com a acompanyament, calien noves tecnologies per potenciar-la. D'altra banda, la música negra estava marcada pel gospel, el jazz (que perd força com a música popular) i el blues. Aquesta música està promocionada per les petites discografies i aviat per les ràdios. En aquesta època es desenvolupa l'enregistrament en cinta magnètica, la guitarra elèctrica, el micròfon i, també, el disc de 33 revolucions¹.

Amb els canvis socials (les ciutats industrials del nord reben la migració negra del sud, els joves tenen més temps lliure i diners...) i les noves aparicions tecnològiques, abans esmentades, s'interactua amb els mitjans de comunicació –sobretot ràdio i televisió. Cap als anys cinquanta tenen lloc les versions. Els temes més coneguts de la música negra es porten al mercat de la música blanca. Es manté la lletra, però es canvia el cantant i els arranjaments, perquè tingui més

---

¹ Conegut també com a Long Play.

èxit en els joves blancs. D'altra banda, les pel·lícules són una part important del lleure dels joves, per tant se'n fan d'especials per a ells. Els temes són joves que estan enfrontats a una societat, les seves bandes sonores són temes de rock'n'roll. D'aquesta manera, aquest estil de música s'obre camí i es fa popular entre els joves. Però l'aparició d'aquest estil no és ben bé una revolució en la indústria musical, sinó un sobresalt en les companyies².

Aquesta nova música i els seu èxit traspasa fronteres, primerament en els estats de parla anglesa, on les bases militars angleses distribuïen aquestes cançons. El centre del rock als països occidentals esdevé Anglaterra. Els temes més coneguts i preferits per els joves són versionats per altres grups. És el cas dels The Rolling Stones i The Beatles. Cap als anys seixanta, aquest estil musical es fragmenta en diversos estils i es converteix en rock.

Els grups que neixen (o que ja existeixen) passen de les versions a l'enregistrament i producció de discos en estudis. A més, els temes tracten sobre drogues psicodèliques, cultura índia i les orientals, en general. En aquesta època apareix l'aparició del so estèreo i el desenvolupament de l'enregistrament per pistes. Aquests elements permeten fer una música que recrea l'experiència psicodèlica. La tecnologia permet gravar per separat els diferents instruments i la veu, manipular el so... fins i tot, fer que un so es reproduïx per un altaveu diferent. Fins al moment es gravava tot junt, i s'escoltava el mateix pels diferents altaveus.

Més endavant, els grups es troben amb un altre problema: els crits dels públics no permeten sentir-se a ells mateixos. Per tant, la tecnologia fa un pas més endavant. I el 1964 apareix el primer sintetitzador. El rock és cada vegada més simfònic. Els amplificadors faran néixer el hard rock. També, apareixeran els cantautors, els hereus del folk, on la tecnologia haurà de fer sobresaltar les veus dels cantants.

D'altra banda, alguns joves deixaran d'anar contra la societat perquè sí. La seva lluita serà contra les guerres i les injustícies; però també són una forma d'expressió artística que té alguns trets propis.

---

² Frith, S. *Sociology of rock*. Londres, Constable (1978)

L'actualitat: la música electrònica

Cap al 1976 neix un nou estil: el punk, segurament a conseqüència de les contradiccions aparegudes, ja siguin ideològiques o no. El punk és un trencament amb el rock dels seixanta. Ja no eren cançons per ser ballades, sinó on cançons de tres acords on es parla de revolució i que no hi ha futur. Més endavant, aquest estil de música s'inspira en el reggae, en la música dels jamaicans negres.

Uns 10 anys més tard apareix un nou estil, la música disco. També com a reacció a la intel·lectualització del rock. Però, no amb colors foscos com el punk, sinó una crítica més positiva i encapçalada per persones de color negre. La seva música lluita al costat del soul (reivindicació racial i política amb la sensualitat i el ball).

No és fins als vuitanta que neix el primer canal televisiu dedicat el cent per cent a la programació de la música, és la MTV. És una nova manera d'interpretar i veure la música, des de la tecnologia i els mitjans de comunicació. Aquest nou canal ajudarà a la difusió dels nous temes musicals, sobretot mitjançant els videoclips (nascuts 10 anys abans). La seva funció era arribar a un públic més ample i promocionar-se, a través de l'atractiu de la imatge i la música. A més, es consoliden nous gèneres musicals, que han estat rebutjats per la música adulta que dominava la dècada anterior fins a l'arribada del punk. Un d'aquests nous estils és el pop dels vuitanta, que neix d'entre les tensions del rock "blanc" i masculí en contraposició a la música de ball (fins en aquell moment associada als negres i a les dones). Els sons que predominen són els electrònics, desenvolupats mitjançant els samplers³. Amb el desenvolupament de la tecnologia digital es popularitza l'ús de la tècnica del sampler.

D'altra banda, el disc de vinil i els cassets obriran pas als disc compactes, els actuals CD. Els CD guanyen en la qualitat del so, comparat amb els altres suports analògics.

Finalment, els ordinadors personals i la digitalització de la música fan possible l'existència d'estudis domèstics, que són la base de la creació i l'explosió de la música electrònica (com els

---

³ Permet agafar petits fragments de so i combinar-los i/o repetir-los, per formar loops o bucles. Una tècnica que es basa l'estil de hip hop creat cap a l'any 1978.

següents estils house, trip hop...). Un nou invent tecnològic és la compressió en MP3 o els programes d'intercanvi que ha revolucionat el món de la música.

Solucions a petits problemes

Des dels inicis de la música popular la tecnologia ha jugat un paper molt important. Com ja s'ha dit, al principi aquesta música era instrumental, i es va haver de crear el micròfon per potenciar la veu, després amplificadors perquè la veu "matava" el so dels instruments. També en com reproduir-la. Al principi calia assistir a una actuació del grup, però més endavant es pot escoltar des de qualsevol lloc a través del fonògraf, la ràdio, la televisió o els discs de vinil, els cassets i els CD.

D'altra banda també és important el significat de les paraules, cada estil té una manera de veure el món, la societat, de parlar de les coses. Però aquestes paraules necessiten l'acompanyament d'una imatge. S'ha buscat sempre una il·lustració per associar-la a una música, des dels Soundies, passant per les pel·lícules de l'Elvis a enregistraments de concerts i òperes rock. Finalment la importància de la imatge arriba al seu punt més alt, de moment, amb la creació dels videoclip, primer, i de la MTV, després. El seu llenguatge té la característica de l'acceleració, alentiment, el *flashback*, el *flashforward*, entre altres jocs de càmera.

Fonts consultades

- Mòdul de l'assignatura
- Martí, J.; Abril, G.; Cruces, F.; Carvalho, J.J. (2003). "World music ¿el folklore de la globalización?". *Trans. Revista transcultural de música*, 7 (www.sibetrans.com)
- Vila, P. (1996). "Identidades narrativas y música. Una primera propuesta para entender sus relaciones". *Trans. Revista transcultural de música*, 2
- Frith, S. (2001). "Hacia una estética de la música popular". A: Cruces (ed.). *Las culturas musicales. Lecturas en etnomusicología*. Madrid, Trotta
- Meyer, L. (2001). *Emoción y significado en la música*. Madrid, Alianza